

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Кафедра	Графіки	Рік навчання	3
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Вид дисципліни	Вибіркова
Спеціальність	023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація	Семестри	6

КОМПОЗИЦІЯ КНИГИ

Семестр 6 (весна 2022)

31 січня — 4 червня

Викладач	Чайка Лариса Едуардівна
E-mail	lar0chaika@gmail.com
Заняття	За розкладом для груп Г20ск, Г19-1, Г19-2 ауд. 304 (2 корпус)

Консультації За узгодженням з викладачем

Адреса к. 304, поверх 3, корпус 2, вул. Мистецтв 8

Телефон 057 706-03-50 (кафедра)

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Заняття та консультації з викладачем у стінах академії відбуваються згідно розкладу у визначені дні та години. Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є telegram 0501330230. В разі необхідності додаткової консультації, ескізи робіт студентів можуть бути надіслані на пошту викладача lar0chaika@gmail.com

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Для успішного вивчення дисципліни студенти використовують весь комплекс знань з фундаментальних дисциплін «Рисунок», «Академічний живопис», «Робота в матеріалі», «Кольорознавство», «Загальний курс композиції», «Шриффт та типографіка», які вони вивчали протягом 1-2 курсів навчання.

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Методичний матеріал із фонду кафедри:
Студентські роботи попередніх років
Дидактичний матеріал

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Блокнот для ескізів, олівець, туш, акварель, акрил, папір. Комп'ютерна техніка (ноутбук, планшет, цифрова фотокамера тощо) з можливістю виходу до мережі Інтернет. Програми, необхідні для виконання завдань: InDesign, Procreate, Photoshop, Illustrator та інші.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Композиція книги» є основною навчальною дисципліною, що визначає та окреслює фахову спрямованість підготовки художників книги у навчально-творчій майстерні книжкової графіки на кафедрі графіки Харківської державної академії дизайну і мистецтв.

Мета дисципліни – формування фахових компетентностей:

- Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення книжкового оформлення, ілюстрацій, та книги, як цілісного об'єкту.
- Здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного книжкового мистецтва.
- Здатність презентувати художні твори у вітчизняному та міжнародному контекстах.

У процесі вивчення дисципліни студенти навчаються створювати власну візуальну історію, знайомляться зі специфікою побудови наратива та виражати його як ілюстративно, так і засобами верстки.

Також вони знайомляться із базовими елементами книги.

Дисципліна забезпечує загальні та спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

ЗК 5. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

СК 5. Здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва.

СК 6. Здатність інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі.

СК 8. Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності.

СК 11. Здатність презентувати художні твори у вітчизняному та міжнародному контекстах.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Застосовувати комплексний художній підхід для створення цілісного образу

ПРН 4. Орієнтуватися в розмаїтті сучасних програмних та апаратних засобів, використовувати знання і навички роботи з фаховим комп'ютерним забезпеченням (за спеціалізаціями).

ПРН 6. Застосовувати знання з композиції, розробляти формальні площинні, об'ємні та просторові композиційні рішення і виконувати їх у відповідних техніках та матеріалах.

ПРН 8. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти (як джерела творчого натхнення) для розроблення композиційних рішень; аналізувати принципи морфології об'єктів живої природи, культурно-мистецької спадщини і

застосовувати результати аналізу при формуванні концепції твору та побудові художнього образу.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна визначає та окреслює фахову спрямованість підготовки студентів у навчально-творчій майстерні книги. У процесі вивчення дисципліни студенти знайомляться з становленням і розвитком книжного мистецтва, вивчають специфіку сучасного оформлення книги та особливості додрукарської підготовки оригіналів, опановують образотворчі засоби композиції книги та книжкової ілюстрації, вивчають структурні елементи книги та принципи верстки, вдосконалюють фахову майстерність шляхом виконання реальних проектів

На 3 курсі 6 семестра дисципліна вивчається у обсязі 5 кредитів ECTS (150 годин), з них: лекції – 2 годин, практичні заняття – 73 години, самостійна робота – 75 годин

П'ятий семестр: 150 годин: 2 — лекції, 73 — практичні заняття, 75 — самостійні.

6 СЕМЕСТР / містять 3 практичні завдання –

Тема 4

ДОВІДНИКА (ТЕМАТИКА ТА ФОРМАТ ВІЛЬНИЙ) РОЗРОБКА СИСТЕМИ РУБРИКАЦІЇ НА ПРИКЛАДІ ВИДАННЯ

1 завдання

Розробка довідника за вільною темою. 10 розворотів, формат вільний

Тема 5

КНИЖКА-ГАРМОШКА: СТВОРЕННЯ ВІЗУАЛЬНОГО ОБРАЗУ ЛІТЕРАТУРНОГО ТВОРА (НА ПРИКЛАДІ КАЗКИ Ш. ПЕРРО «ЧЕРВОНІЙ КАПЕЛЮШЕК»)

2 завдання

Розробка концептуальної книжки-гармошки. 6 розворотів. 150мм з меншого боку, обмежена кольорова гама.

Тема 6

КОМПЛЕКСНЕ ОФОРМЛЕННЯ ЗБІРКИ ПОЕЗІЇ (формат вільний, макет);

3 завдання

Комплексне оформлення збірки поезії. 10-15 розворотів. Формат вільний, кольорова гама произвольна. Додрукарська підготовка оригіналів, виготовлення макету.

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Теми завдань розкриваються шляхом лекційних та практичних занять. Самостійна робота студентів спрямована на завершення практичних завдань. Зміст самостійної роботи складає пошук додаткової інформації та її аналіз, виконання ескізів та оригіналів. Додаткових завдань для самостійної роботи не передбачено.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Формою контролю є екзаменаційні перегляди. Для отримання семестрової оцінки необхідно пройти рубіжні етапи контролю у формі модульних переглядів результатів виконання практичних завдань студентів.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національна	Бали	ECTS	Диференціація А (внутрішня)	Національна	Бали	ECTS
відмінно	90–100	A	A+ 98–100	задовільно	64–74	D
			A 95–97		60–63	E
			A- 90–94	незадовільно	35–59	FX
добре	82–89	B		незадовільно (повторне проходження)	0–34	F
	75–81	C				

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

На проведення занять з дисципліни «Робота в матеріалі» розповсюджуються загальноприйняті норми і правила поведінки Вищої школи. Під час занять не допускаються дії, які порушують порядок і заважають навчальному процесу.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНOSTI

Пропускати заняття без поважних причин недопустимо (причини пропуску мають бути підтвержені). Запізнення на заняття не вітаються.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності (під час композиційного пошуку рішення теми, виконанні ескізів та оригіналів). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час рубіжного контролю помічені елементи плагіату, студент втрачає право отримати бали за виконане завдання.

Корисні посилання: <https://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>

<https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/>

РОЗКЛАД КУРСУ для груп Г20ск, Г19-1, Г19-2

Семестр 5: ВИДИ КНИГИ

№ тиж	Те ма	Вид заняття	Зміст	Годин	Рубіжний контроль	Детал і
1	4	лекція	Система рубрикації у книзі	5		
2	4.1	практичні	Модульна верстка	5		
3	4.2	практичні	Дизайн власного довідника	5		
4	5,6	лекція	Книга-гармошка, книга-світок, книга-кодекс	5		о
5	5.1	практичні	Побудова світку як безперервної графічної історії	5		
6	5.2	практичні	Мова кольору у графіці	5		
7	5.3	практичні	Текст у книги-гармошці	5		

8	6.1	практичні	Збірка поезії. Особливості верстки	5	Модульний перегляд	
9	6.2	практичні	Ілюстративність або метафора у оформленні поезії	5		
10	6.3	практичні	Пошук образотворчих засобів рішення теми	5		
11	6.4	практичні	Виразність матеріалу та використання різних друкарських технік у макеті	5		
12	5,6	практичні	Робота над завданнями	5		
13	6.5	практичні	Верстка макету збірки	5		
14	5.4	практичні	Макет книжки-гармошки	5		
15	4,5, 6	практичні	Затвердження експозиції, друк макетів	5		
			Оформлення експозиції			
					Екзаменаційний перегляд	

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Тема	Форма звітності	Бали
1	Модульний перегляд	0–40
2	Модульний перегляд	0–60
	Всього балів	100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

90–100 балів («відмінно» за національною шкалою, **A** — за шкалою ECTS) може отримати студент, який в повному обсязі опанував матеріал практичного та теоретичного курсу, творчо підійшов до виконання завдань, логічно побудував і професійно виконав усі завдання, надав додаткові варіанти за відповідними темами, крім того, брав участь та переміг (посів 1–3 місце) у міжнародних або усеукраїнських конкурсах та акціях, студентських олімпіадах чи наукових конференціях з мистецтва або дизайну.

82–89 балів («добре» за національною шкалою, **B** — за шкалою ECTS) отримує студент, який добре опанував матеріал практичного та теоретичного курсу, вчасно та якісно

справився з усіма поставленими завданнями, творчо підійшов до виконання цих завдань, але при цьому зробив декілька незначних помилок.

75–81 балів («добре» за національною шкалою, **C** — за шкалою ECTS) отримує студент, який в цілому добре опанував матеріал практичного та теоретичного курсу, вчасно та якісно справився з більшістю поставлених завдань, достатньо творчо підійшов до виконання цих завдань, але при цьому виконана робота мала значні недоліки.

64–74 балів («задовільно» за національною шкалою, **D** — за шкалою ECTS) отримує студент, який не в повному обсязі опанував матеріал практичного та теоретичного курсу, справився з переважною більшістю поставлених завдань або виконав усі завдання на недостатньо професійному рівні, при цьому виконана робота мала значні недоліки (неохайність виконання, відсутність творчого підходу тощо).

60–63 балів («задовільно» за національною шкалою, **E** — за шкалою ECTS) отримує студент, який в недостатньому обсязі опанував матеріал практичного та теоретичного курсу, справився з основними з поставлених завдань, але при цьому виконана робота має багато значних недоліків (неохайність виконання, відсутність творчого підходу, невчасна подача виконаної роботи тощо).

35–59 балів («незадовільно» за національною шкалою, **FX** — за шкалою ECTS) отримує студент, який не впорався із головними задачами дисципліни, тобто не опанував більшість тем практичного та теоретичного курсу, пропускав заняття без поважних причин, допустив значну кількість суттєвих помилок при виконанні завдань. Про відсутність належних знань свідчать незадовільні підсумки поточного перегляду. У цьому випадку для одержання оцінки потрібна значна додаткова робота для виконання усіх завдань дисципліни відповідно програми курсу і повторна перездача.

1–34 балів («незадовільно» за національною шкалою, **F** — за шкалою ECTS) отримує студент, який не володіє знаннями з усіх модулів дисципліни, не виконав програми курсу і, відповідно, не впорався з поточними перевірками та не склав екзаменаційного перегляду. В цьому випадку передбачений обов'язковий повторний курс навчання.

СИСТЕМА БОНУСІВ

Передбачено додаткові бали за мистецьку активність студента під час навчання: участь у всеукраїнських художніх виставках, конкурсах та олімпіадах. Максимальна кількість балів: 10.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Чихольд Я. Облик книги: Избранные статьи о книжном оформлении / Ян Чихольд ; [пер. с нем. В. В. Лазурского, В. П. Милютина, П.Ф.Чекрыжова]. – М. : Книга, 1980. – 240 с.
2. Рудер Э. Типографика : руководство по оформлению / Эмиль Рудер; [пер. с нем., послесловие и комент. М. Жукова]. – М. : Книга, 1982. – 286 с.
3. Кричевский В. Типографика в терминах и образах / Владимир Кричевский. В 2 т. – М. : Слово, 2000. Т 1. – 146 с.
4. Валуєнко Б.В. Архітектура книги / Борис Валуєнко // К. : Мистецтво, 1976 р. – 210 с.
5. Огієнко І. І. Історія українського друкарства / І. І. Огієнко. – К. : Либідь, 1994. – 448 с.
6. Лагутенко О. Українська книжкова обкладинка першої третини ХХ століття / Ольга Лагутенко // К. Політехніка, 2005. – 120 с.
7. Мудрак М. Понад кордонами. Модерна українська книжкова графіка 1914—1945 / Мирослава Мудрак // К. Критика, 2008. – 170 с.
8. Art of the book // Gingko press, 2015. – 256 с.

- 9.** Lommen M. The book of books. 500 years of graphic innovations / Mathieu Lommen // New York, Thames & Hudson, 2012. – 464 c.
- 10.** Mogilnicki P. Nova polska ilustracja / Patryk Mogilnicki // Krakow, Karakter, 2017. – 320 c.
- 11.** Fawcett-Tang R. Experimental Formats. 2 / Roger Fawcett-Tang //UK, RotoVision, 2005. – 160 c.
- 12.** Salisbury M., Styles M. Children's Picturebooks. The art of visual storytelling / Martin Salisbury, Morgan Styles // UK, London, Laurence King Publishing, 2012. – 192 c.